

KORRALDUS

Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alltoodut ja võttes aluseks maapõueseaduse § 48, 66, 67, 68, Tartu Vallavalitsuse 18.05.2023 korralduse nr 605 ning Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine“ lisa 13 „Ringmajanduse osakonna põhimäärus“ punktile 1.1.5. ja Keskkonnaameti peadirektori 09.07.2021 käskkirjaga nr 1-1/21/137 „Teabehalduse korra kinnitamine“ punktile 4.3 ning tuginedes ettevõtte aktsiaselts KIIRKANDUR taotlusele, **otsustan:**

1.1. Muuta aktsiaselts KIIRKANDUR maavara kaevandamise keskkonnaluba nr TARM-071 Kukemetsa II liivakarjääris (lisatud).

1.2. Avalikustada aktsiaselts KIIRKANDUR kaevandamisloa nr TARM-071 muutmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

2. ASJAOLUD

Aktsiaselts KIIRKANDUR (registrikood 10111516, Järvekalda tee 1, Harkujärve küla, Harku vald, Harju maakond) esitas Keskkonnaametile 04.04.2023 Kukemetsa II liivakarjääri mäeeraldise maavara kaevandamise keskkonnaloa (edaspidi *kaevandamisluba*) nr TARM-071 muutmise (pikendamise) taotluse (registreeritud Keskkonnaameti süsteemis KOTKAS 04.04.2023 dokumendina nr DM-124376-1).

Kaevandamisloa nr TARM-071 muutmise taotluse kohaselt soovib ettevõtte kaevandamisloa kehtivust pikendada 15 aasta võrra. Kaevandamisloa kehtivuse pikendamine on vajalik, et ettevõtte saaks maavara varu täielikult ammendada ja ala nõuetekohaselt korrastada.

Kaevandamisloa nr TARM-071 (kaevandamisluba kehtib 02.09.2009 - 07.07.2024) alusel kaevandab aktsiaselts KIIRKANDUR Kukemetsa II liivakarjääris täite-ja ehitusliiva.

Kukemetsa II liivakarjäär asub Tartu maakonnas Tartu vallas Vedu külas Kukemetsa liivakarjäär 2 katastriüksusel (katastritunnus 79402:002:0107 mäetööstusmaa 100%). Katastriüksuse omanik on Keskkonnaministeerium ja volitatud asutus Maa-amet. Taotletav ala asub Kukemetsa liivamaardlas plokil 1, 2 ja 3 (registrikaart nr 829). Mäeeraldise pindala on 20,61 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 20,61 ha. Kaevandamisloa muutmise taotluse kohaselt on seisuga 31.12.2022 mäeeraldise täiteliiva aktiivse tarbevaru kogus 1010 tuh m³ ja kaevandatav varu on 900 tuh m³, ehitusliiva aktiivse tarbevaru kogus 554.14 tuh m³ ja

kaevandataav varu on 536.14 tuh m³. Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 105 tuh m³. Maavara kasutusalaadeks on teedeehitus ja ehitus. Kaevandatud maa kasutamise otstarve on metsamaa ja puhkeotstarbeline veekogu. Taotletava loa kehtivusaeg on 15 aastat. Kukemetsa II liivakarjääri mäeeraldisel puhul on tegemist juba avatud karjääriga.

Antavale kaevandamisloale kantakse mäeeraldisega seotud (seisuga 30.06.2023) täiteliiva aktiivse tarbevaru koguseks 1010 tuh m³ ning kaevandatava varu koguseks 900 tuh m³. Ehitusliiva aktiivse tarbevaru koguseks 554.14 tuh m³ ning kaevandatava varu koguseks 536.14 tuh m³.

Taotletav mäeeraldis ning selle teenindusmaa külgnevad idaosas vahetult olemasolevate Kukemetsa liivakarjääri (loa nr L.MK/326616, loa omaja OÜ SMK Grupp) ning Kukemetsa III liivakarjääri (loa nr TARM-076, loa omaja SMK Grupp OÜ) ning nende teenindusmaadega.

Taotletava mäeeraldisel ning selle teenindusmaa keskosas asub puurkaev (Eesti looduse infosüsteemi kood PRK0007541; kaitsevöönd 50 m objektist).

Riigitee nr 3 Jõhvi – Tartu – Valga (rahvusvaheline tee E264) äärmise sõiduraja välimine serv jääb taotletava mäeeraldisel ning selle teenindusmaa lääneservast ~50 m kaugusele. Metsatee nr 7940298 Kukemetsa karjäärilise otsad ulatuvad taotletava mäeeraldisel ning selle teenindusmaa lääneservani.

Maapõuaseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 1 lg 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 1 lg 4 järgi kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi *KeÜS*) 5. peatükki, arvestades MaaPS erisusi.

Kaevandamisloa muutmise taotlus on 14.04.2023 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 14.04.2023 kirjaga nr DM-124376-4 kaevandamisloa muutmise taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lg 1 p 1 ja 2 nimetatud isikuid. Avalikustamise käigus huvitatuid isikuid ei lisandunud ega arvamusi ei avaldatud.

KeÜS § 47 lg 2 kohaselt avaldatakse kaevandamisloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teade võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi. Keskkonnaamet jätab kaevandamisloa muutmise ja pikendamise taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatud tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuseks puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet saatis 14.04.2023 kirjaga nr DM-124376-5 kaevandamisloa muutmise taotluse arvamuse saamiseks kaevandamiskoha kohalikele omavalitsusele, Tartu Vallavalitsusele.

Tartu Vallavalitsus 18.05.2023 korraldusega nr 605 nõustus aktsiaselts KIIRKANDUR maavara kaevandamise keskkonnaloa TARM-071 muutmisega (pikendamisega 15 aastat).

Kooskõlas MaaPS § 1 lg 3 ja 4, HMS §-dega 40, 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet 0X.08.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks kaevandamisloa muutmise korralduse eelnõu. Arvestades asjaolu, et avalikkusel peab olema HMS § 49 lg 2 kohaselt võimalus eelnõuga tutvuda vähemalt kaks nädalat, määras Keskkonnaamet eelnõudele ettepanekute ja/või vastuväidete esitamise ajaks kaks nädalat eelnõu kätte saamisest arvates.

Avalikustamise käigus....

Tuginedes KeÜS §-le 47 jätab Keskkonnaamet kaevandamisloa muutmise korralduse eelnõu avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuseks puudub piisav avalik huvi.

HMS § 40 lg 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamuse ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis menetlusosaliselt 0X.08.2023 kirjaga nr DM-124376-X arvamust või vastuväiteid kaevandamisloa muutmise ja pikendamise eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Ettevõtte...

3. KAALUTLUSED

3.1. Õiguslik alus

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

Kaevandamisloa muutmise ja pikendamise taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja, Maa-amet (11.04.2023 nr 9-3/23/6125-2). Ettepanekuid ei esitatud,

Riigilõiv 500 € on tasutud 04.04.2023 riigilõivuseaduse § 136² lg 2 kohaselt.

Vastavalt MaaPS § 67 lg 8 ja § 68 lg 7 kaevandamisloa muutmise korral muudetakse olemasolevat kaevandamisluba, muutes vastavalt vajadusele ka muid kaevandamisloale märgitud nõudeid.

Vastavalt MaaPS § 66 lg 2 p 1 ja p 2 ja § 68 lg 7 esitas taotleja kaevandamisloa muutmise ja kehtivusaja pikendamiseks kaevandamisloa andjale taotluse. MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet. Vastavalt MaaPS § 49 lg 6 ja 7 saadab loa andja kaevandamisloa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele.

Tartu Vallavalitsus 18.05.2023 korraldusega nr 605 nõustus aktsiaselts KIIRKANDUR maavara kaevandamise keskkonnaloa TARM-071 muutmisega (pikendamisega 15 aastat).

3.2. Keskkonnamõju hindamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 3 lõike 1 punkti 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 6 lõige 1 määrab ära olulise keskkonnamõjuga tegevused. KeHJS § 6 lõige 1 määrab ära olulise keskkonnamõjuga tegevused. KeHJS § 6 lõike 1 punkti 28 kohaselt on pealmaakaevandamine suuremal kui 25 hektari suurusel alal olulise keskkonnamõjuga tegevus ning keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) algatamine kohustuslik.

Aktsiaselts KIIRKANDUR taotleb kaevandamisluba liiva kaevandamiseks Kukemetsa II liivakarjääris. Tegemist on olemasoleva kaevandamisloa muutmisega.

KeHJS § 6 lõige 21 sätestab, et kui käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–34¹ nimetatud tegevust või käitist muudetakse või ehitist laiendatakse, peab otsustaja andma eelhinnangu selle kohta, kas kavandataval tegevusel on oluline keskkonnamõju.

KeHJS § 6 lõike 4 kohaselt on kehtestatud § 6 lõikes 2 nimetatud tegevusvaldkondade täpsustatud loetelu Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“. KeHJS § 61 lõike 3 kohaselt annab Keskkonnaamet eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust. Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 61 lõike 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“.

KeHJS § 11 lõike 2 alusel otsustas Keskkonnaamet 04.08.2023 kirjaga nr DM-124376-10 „Kukemetsa II liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine“ jätta algatamata keskkonnamõju hindamise kaevandamisloa nr TARM-071 muutmise menetluse käigus.

Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks kantakse keskkonnamõju lisaks järgmised kõrvaltingimused:

1. Juhul kui tolmu põhjustab häiringuid ümbruskonna aladele või elanikele, tuleb karjääri tegevusega seonduva tolmu leviku piiramiseks Kukemetsa II liivakarjääris kaevandamise ja Kukemetsa II liivakarjäärist vedude perioodil kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C, niisutada karjäärisiseseid teid ja platse.
2. Karjääris tohib masinatega töötada tööpäevadel 7.00-19.00, nädalavahetustel ja riiklikel pühadel karjääris töötamine keelatud ilma Tartu Vallavalitsuse kirjaliku loata.
3. Põhjavee reostumise vältimiseks seadmete või masinate tankimine ja remont võib toimuda ainult selleks ettenähtud teenindusplatsil.

3.3. Kaalutlused loa andmisel

Kaevandamisloa muutmisele menetlusele kohaldatakse HMS avatud menetluse sätteid ja KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS erisusi. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse taotluse puhul esineb MaaPS § 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal selgitatakse välja, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja. Muuhulgas keeldutakse kaevandamisloa andmisest ja muutmisest, kui kaevandamine on vastuolus riigi huvidega.

Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strategiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Riigi huvi esinemist või puudumist analüüsitakse vastavalt Keskkonnaministeeriumi kantsleri 13.06.2013 käskkirjaga nr 610 kinnitatud juhendile „Juhend riiklike huvide kaalumiseks ehitusmaavarade kaevandamis- ja uuringulubade taotluste menetlemisel lähtuvalt varustuskindluse tagatusest“. Ehitusmaavaradest lähtudes on riigi huvi tagada tarbijate, eelkõige riigi infrastruktuuri ehitusobjektide nõuetekohane ja majanduslikult optimaalne varustamine kvaliteetsete ehitusmaavaradega, luua tingimused kaevandamise ja kasutamise tehnoloogia igakülge arenguks, võttes tarvitusele kõik meetmed ehitusmaavarade ratsionaalseks kasutamiseks ning maavara ja keskkonna kaitsmiseks.

Kui taotletakse kaevandamisluba või loa muutmist või mäeeraldise laiendamist selliselt, et taotletava tegevuse tulemusena tagatakse maavaravaru säästlik kasutamine või korrastamistingimuste otstarbekam täitmine, ei ole vajalik varustuskindluse analüüsi teostamine. Taotletava tegevusega:

1. välditakse majanduslikult ebaotstarbekate jääkvaruplokkide teket, v.a juhul, kui ploki tekkimist põhjustava taristu (infrastruktuuri) rajamisega seotud riiklikud huvid prevaleerivad maavara kaevandamisega seotud huvide üle;
2. väljatakse maavaravaru täielikult ka vertikaalsuunas;
3. tagatakse korrastamistingimuste otstarbekam täitmine;
4. tagatakse planeeringutest või riigi taristu ehituse ja laiendamise vajadustest tingitud tegevuste raames maapõue ja maavaravaru kaitse nõuete täitmine ning maavaravaru ratsionaalne kasutamine.

Riigi huvidega kooskõlas olevaks loetakse taotlus, mis vastab vähemalt ühele punktides 1-4 ülal toodud kriteeriumile. Antud taotluse puhul on tagatud eelpool nimetatud tingimused, kuna tegemist on varasemalt kaevandatud alaga, taotletava ala piires on jääkvaru väljamata, loa andmine tagaks kaevandatud alade nõuetekohase korrastamise ning oleks välditud ebaotstarbekate jääkplokkide tekkimine.

Eelnevast tulenevalt on Keskkonnaamet seisukohal, et taotletav tegevus ei ole vastuolus riigi huvidega.

MaaPS § 55 lg 3 p 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest kaevandamise või

kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning aktsiaselts KIIRKANDUR ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga 08.08.2023).

Keskkonnaamet on kontrollinud ning samuti ei esine teisi MaaPS § 55 esitatud kaevandamisloa andmisest keeldumise aluseid.

Vastavalt MaaPS § 50 lg 6 tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmekava, mida ladustatakse mäeeraldisel teenindusmaal, mis ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse jäätmeseaduse §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest.

Kukemetsa II liivakarjääris võib lähtudes jäätmeseaduse § 71 lõikest 1 kaevandamisjäätmekava käsitleda maavaral lasuvat katendit (sh muld), mis kooriti enne kaevandamise alustamist ja ei ole nii öelda taotletud (oodatud) lõpp-produkt. Katend ja muld on ladustatud mäeeraldisel teenindusmaale vallidesse ja seda kasutatakse karjääri korrastamisel. See osa katendist ja mullast, mida ei kasutata korrastamisel, tarbitakse või võõrandatakse kooskõlas maapõueseaduse §-ga 99. Kaevandamise käigus tootmisjäätmekava ei teki.

Maakatastriseaduse § 18¹ lg 10 järgi peab maavara (v.a turba) kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve olema mäetööstusmaa. Vastavalt maakatastriseadusele § 18² g 4 kohaselt katastriüksusele, millele on välja antud maavara kaevandamise luba, määratakse kaevandamisloast tulenevalt mäetööstusmaa või turbatööstusmaa sihtotstarve.

3.4. Täiendavate tingimuste seadmine

HMS § 3 lg 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja – vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lg 1). Kaalutusõiguse tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lg 2). Tulenevalt MaaPS § 56 lg 1 punktist 9, lg 2 punktist 5 märgitakse kaevandamisloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmekava käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded.

Kaevandamisloal nr TARM-071 on kõrvaltingimustena märgitud järgnevad nõuded:

1. Karjäär korrastada metsamaaks ja puhkeotstarbeliseks veekoguks.
2. Projektikohase korrastamisega alustada kohe pärast seda, kui mäeeraldisel või mäeeraldisel teenindusmaa mistahes osa korrastamine on tehnoloogiliselt võimalik.
3. Mäeeraldisel teenindusmaa ja mäeeraldis tuleb korrastada ja maa tagastada enne maavara kaevandamise loa kehtivuse lõppu.
4. Tagada juurdepääsu säilimine katastriüksusele 79402:002:0222 ja enne maavara kaevandamise alustamist sõlmida SMK Grupp OÜ-ga juurdepääsuteede kasutamise osas

kokkulepe.

Kõrvaltingimused 1., 2. ja 3. tulenevad maapõueseadusest ja kaevandamisloale ei kanta.

Kõrvaltingimus 4. kantakse kaevandamisloale samas sõnastuses.

Lisaks, ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks, täpsustatakse olemasolevaid ja kantakse kaevandamisloale nr TARM-073 järgmised kõrvaltingimused:

1. Juhul kui tolmu põhjustab häiringuid ümbruskonna aladele või elanikele, tuleb karjääri tegevusega seonduva tolmu leviku piiramiseks Kukemetsa II liivakarjääris kaevandamise ja Kukemetsa II liivakarjäärist vedude perioodil kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle $+5^{\circ}\text{C}$, niisutada karjäärisiseseid teid ja platse.
2. Karjääris tohib masinatega töötada tööpäevadel 7.00-19.00, nädalavahetustel ja riiklikel pühadel karjääris töötamine keelatud ilma Tartu Vallavalitsuse kirjaliku loata.
3. Põhjavee reostumise vältimiseks seadmete või masinate tankimine ja remont võib toimuda ainult selleks ettenähtud teenindusplatsil.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme 56933839
Martin.Nurme@keskkonnaamet.ee